

Nieuwsbrief PFR Updates - Nummer 01, 2013

Nummer 1, 2013

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2012:BY0957](#) 07-12-2012

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2012:BY3968](#) 23-11-2012

Hof

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2012:BY6118](#) 13-12-2012

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHLEE:2012:BY7402](#) 29-11-2012

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHSGR:2012:BY5017](#) 16-05-2012

Rechtbank

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBARN:2012:BY7699](#) 29-11-2012

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBBRE:2012:BY8035](#) 16-10-2012

Uitspraken zonder ECLI

- onbekend -

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

[Europees Hof voor de Rechten van de Mens](#) 02-10-2012

Knecht/Roemenië

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

[Europees Hof voor de Rechten van de Mens](#) 08-01-2013

A.K en L./Kroatië

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

[Europees Hof voor de Rechten van de Mens](#) 13-11-2012

I.G., M.K. en R.H./Slowakije

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

[Europees Hof voor de Rechten van de Mens](#) 13-11-2012

H./Finland

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

- onbekend -

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

RECHTSPRAAK

Erkenning Somalisch huwelijk leidt tot aanpassing geboorteakten minderjarigen

Het openbaar ministerie verzoekt de geboorteakten van twee minderjarige kinderen te verbeteren in die zin dat de persoonsgegevens van de man, als vader van de minderjarigen, in de akten worden opgenomen, dat de namen van de minderjarigen worden gewijzigd en dat de naam van de moeder op de juiste wijze in de akten wordt opgenomen. Voornoemde wijzigingen zijn noodzakelijk, omdat ten tijde van geboorteaangiftes niet bekend was dat de moeder en de man in Somalië met elkaar gehuwd waren.

Volgens de rechtbank staat vast dat de moeder en de man, voorafgaand aan de geboorte van de minderjarigen, op een rechtsgeldige wijze met elkaar zijn gehuwd in Somalië. Dit huwelijk is naar Nederlands recht voor erkenning vatbaar (artikel 10:31 BW). Voor zover de moeder betoogt dat voornoemd huwelijk, reeds voorafgaand aan de geboorte van de minderjarigen in Nederland is ontbonden door middel van verstoting, overweegt de rechtbank dat een huwelijk in Nederland slechts kan worden ontbonden door een Nederlandse rechter (artikel 10:55 BW). De door de moeder gestelde huwelijksontbinding door verstoting wordt in Nederland niet erkend. Dit betekent volgens de rechtbank dat de moeder en de vader nog steeds op rechtsgeldige wijze met elkaar zijn gehuwd en dat de minderjarigen staande dit huwelijk zijn geboren.

Op het verzoek van het openbaar ministerie, om de vadergegevens op te nemen in de geboorteakten van de minderjarigen, verklaart de rechtbank het Nederlands recht van toepassing (artikel 10:92 BW juncto artikel 1 Wet conflictenrecht afstamming). Naar Nederlands recht is de man, die op het tijdstip van de geboorte van het kind met de vrouw uit wie het kind is geboren is gehuwd, vader in de zin van artikel 1:199 onder a BW. De rechtbank oordeelt derhalve dat de man juridisch vader is van de minderjarigen en dat zijn persoonsgegevens als vadergegevens in de geboorteakten van de minderjarigen moeten worden opgenomen. Voor zover de moeder stelt dat zij, ten tijde van de geboorte van de minderjarigen, reeds was getrouwd met een andere man, oordeelt de rechtbank dat dit door de vrouw gestelde huwelijk niet is voltrokken ten overstaan van de ambtenaar van de burgerlijke stand en derhalve niet voor erkenning vatbaar is. Het door de moeder opgeworpen tweede

huwelijk, doet derhalve niets af aan het juridische vaderschap van de man.

Wat betreft de naamswijziging van de minderjarigen, overweegt de rechtbank dat de naam van een vreemdeling wordt bepaald door het recht van de Staat waarvan hij de nationaliteit heeft (artikel 10:19 BW). Omdat de nationaliteit van de minderjarigen niet blijkt uit de gemeentelijke basisadministratie, leidt de rechtbank de nationaliteit van de minderjarigen af van de nationaliteit van de ouders, die – naar het oordeel van de rechtbank – beiden de Somalische nationaliteit bezitten. De rechtbank beoordeelt de nationaliteit van de minderjarigen diensgevolge naar Somalisch recht en komt, na bespreking van meerdere scenario's, tot de conclusie dat de namen van de minderjarigen eveneens worden beheerst door het Somalische recht.

Naar Somalisch gebruik draagt iedere persoon een eigennaam, waaraan de namen van de vader en de grootvader worden toegevoegd. De rechtbank gaat ervan uit dat de minderjarigen een namenreeks ontleen aan de man. Nu de moeder en de man beiden een namenreeks voeren en dit in Somalië gebruikelijk is, wijst de rechtbank het verzoek van het openbaar ministerie, met betrekking tot de naam van de minderjarigen toe. Om voornoemde reden zal de naam van de moeder eveneens worden gecorrigeerd, in die zin dat de juiste namenreeks wordt opgenomen in de geboorteakten van de minderjarigen.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 16-10-2012

ECLI: ECLI:NL:RBBRE:2012:BY8035

Zaaknummer: 244840 FA RK 12-354

Wetsartikelen: 10:31 BW, 10:55 BW, 10:92 BW, 1 Wet conflictenrecht afstamming, 1:199 onder a BW en 10:19 BW

RECHTSPRAAK

Door ouders geweigerde toestemming voor noodzakelijke medische behandeling minderjarige leidt tot schorsing van het ouderlijk gezag

De Raad voor de Kinderbescherming (hierna: de raad) verzoekt de ouders te schorsen in de uitoefening van het ouderlijk gezag en Bureau Jeugdzorg te belasten met de voorlopige voogdij over de minderjarige. De raad ziet zich genoodzaakt voornoemd verzoek te doen, omdat de ouders weigeren toestemming te verlenen voor een dringend noodzakelijke medische behandeling van de minderjarige.

De kinderrechter stelt voorop dat zij de ouders kan schorsen in de uitoefening van het ouderlijk gezag op grond van artikel 1:272 lid 1 BW. Op grond van de stukken en het verhandelde ter terechtzitting komt de kinderrechter tot het oordeel dat de verzochte maatregel dringend en onverwijld noodzakelijk is ter voorkoming van ernstig gevaar voor de minderjarige. In dat kader overweegt de kinderrechter dat de gezondheidstoestand van de minderjarige zodanig is, dat toediening van bloedtransfusies evident noodzakelijk is. De minderjarige is reeds geboren na een zwangerschap van 27 weken en gebleken is dat de HB-waarde van de minderjarige onder de absolute ondergrens voor premature zuigelingen ligt. Daarnaast komen frequent ademhalingsincidenten voor bij de minderjarige. Omdat de ouders, vanwege hun geloofsovertuiging, geen toestemming verlenen voor de dringend noodzakelijke toediening van bloedtransfusies of bloedproducten, schorst de kinderrechter de ouders – slechts met betrekking tot die beslissing – van het ouderlijk gezag en belast Bureau Jeugdzorg met de voorlopige voogdij over de minderjarige voor de duur van twaalf weken. Voor zover het verzoek van de raad ziet op de toediening van medicatie ter voorkoming van een infectie met het RS-virus, houdt de kinderrechter de beslissing daaromtrent aan, omdat de ouders nog geen gelegenheid hebben gehad om daaromtrent een standpunt in te nemen. Bovendien zal de toediening van die medicatie pas aan de orde komen wanneer de minderjarige het ziekenhuis kan verlaten. Indien de ouders tegen die tijd geen toestemming verlenen voor de toediening van de verzochte medicatie, dan kan de raad het verzoek handhaven en de medische noodzaak van die behandeling alsnog nader onderbouwen.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 29-11-2012

ECLI: ECLI:NL:RBARN:2012:BY7699

Zaaknummer: 236963

Wetsartikelen: 1:272 lid 1 BW

RECHTSPRAAK

Tussen de halfbroers en halfzuster van de minderjarige wordt een nauwe persoonlijke betrekking aanwezig geacht, maar niet met de echtgenote van de overleden vader van de minderjarige

Op grond van artikel 1:377a BW kunnen degenen die in een nauwe persoonlijke betrekking staan tot een kind, de rechter verzoeken om een omgangsregeling vast te stellen tussen hen en het kind.

In deze zaak gaat het om een verzoek tot omgang tussen twee halfbroers en een halfzuster met het kind alsmede een verzoek van hun moeder, hierna de vrouw. De man, vader van de minderjarige, heeft van januari 2006 tot maart 2006 een relatie gehad, uit welke relatie het kind is geboren. De man heeft het kind erkend. Tussen de man en het kind gold een omgangsregeling. Op 11 november 2011 is de man overleden. Er is, na het overlijden van de man, incidenteel contact geweest tussen het kind en de halfzuster, halfbroers en de vrouw. Naar het oordeel van het hof is biologische verwantschap één van de feiten en omstandigheden op grond waarvan een nauwe persoonlijke betrekking kan worden aangenomen. Er dienen echter nog wel bijkomende omstandigheden te worden gesteld waaruit volgt dat er tussen hen en het kind een nauwe persoonlijke betrekking bestaat of een band die kan worden aangemerkt als 'family life' in de zin van artikel 8 EVRM. Het hof is van oordeel dat niet is uitgesloten dat er tussen de halfzus en de halfbroers en het kind een nauwe persoonlijke betrekking bestaat. Het kind maakte tijdens de omgangsregeling met zijn vader deel uit van het gezinssysteem waartoe ook de halfzus en halfbroers behoorden. Het hof is dan ook van oordeel dat er tussen de halfbroers en -zus en het kind sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking als bedoeld in artikel 1:377a BW en een band die kan worden aangemerkt als 'family life' in de zin van artikel 8 EVRM. Met betrekking tot de vrouw oordeelt het hof echter anders. Omdat zij niet biologisch verwant is aan het kind, gelden er naar het oordeel van het hof strenge eisen aan het zogenaamde 'sociale' verwantschap om een nauwe persoonlijke betrekking of 'family life' te kunnen aannemen. Er worden dan ook strenge eisen gesteld aan de concrete feiten en omstandigheden met betrekking tot het bestaan van een nauwe persoonlijke betrekking tussen het kind en de vrouw. Het hof is van oordeel dat de overige omstandigheden op grond waarvan het hof een nauwe persoonlijke

betrekking tussen de halfbroers en -zus heeft aangenomen en welke eveneens op de vrouw van toepassing zijn, onvoldoende zijn om tevens tussen de vrouw en het kind een nauwe persoonlijke betrekking te kunnen aannemen. De moeder staat enkel het contact tussen de halfzuster en de halfbroer toe en er vindt geen omgang plaats tussen de vrouw en het kind indien de halfzus en halfbroers niet thuis zijn. Voor zover de vrouw heeft gesteld dat zij een van haar kinderen afgeleid recht op omgang met het kind zou hebben te hebben, volgt het hof haar daarin niet. Volgens het hof is de positie van de vrouw ten opzichte van het kind een geheel andere dan de positie van de halfbroers en halfzuster ten opzichte van het kind. Ook het feit dat de vrouw tijdens het verblijf van het kind in (mede) haar woning voor een groot deel de feitelijke zorg over het kind heeft gehad brengt het hof niet tot een ander oordeel. Het hof concludeert dat geen sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking tussen de vrouw en het kind. Het hof wijst het verzoek van de vrouw om een omgangsregeling tussen haar en het kind vast te stellen daarom af.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 29-11-2012

ECLI: ECLI:NL:GHLEE:2012:BY7402

Zaaknummer: 200.110.738

Wetsartikelen: 1:377a BW

RECHTSPRAAK

Geen aanleiding de scheiding van tafel en bed uit te spreken, aangezien duurzame ontwrichting vaststaat en de man verzocht heeft de echtscheiding uit te spreken. Geen sprake van inbreuk op artikel 9 EVRM en artikel 18 Universele Verklaring van de rechten van de mens

De vrouw komt in hoger beroep tegen de beschikking waarin de rechtbank de echtscheiding heeft uitgesproken. De vrouw stelt zich op het standpunt dat de rechtbank het verzoek van de man om de echtscheiding uit te spreken had moeten afwijzen, dan wel een scheiding van tafel en bed had moeten uitspreken. De vrouw is van Syrische afkomst en heeft een streng christelijke geloofsovertuiging. Het hof overweegt dat de vrouw niet ontkent dat het huwelijk duurzaam is ontwricht, waarmee de 'duurzame ontwrichting' vaststaat. Nu de grond voor zowel een echtscheiding als een scheiding van tafel en bed 'duurzame ontwrichting' is en deze 'duurzame ontwrichting' vaststaat, is voor afwijzen van het inleidend verzoek van de man, zoals de vrouw verzoekt, geen plaats. Het beroep van de vrouw op artikel 9 EVRM en 18 van de Universele verklaring van de rechten van de mens faalt. Voor zover een wettelijke mogelijkheid tot ontbinding van het burgerrechtelijk huwelijk door echtscheiding al gezien kan worden als een inbreuk op de vrijheid van godsdienst van de echtgenoot die zich op grond van godsdienstige opvattingen met echtscheiding niet kan verenigen, wordt deze beperking toegestaan door het tweede lid van artikel 9 EVRM. Het gaat immers om een wettelijke beperking die gerechtvaardigd is door de bescherming van rechten en vrijheden van anderen. Nu vaststaat dat het huwelijk duurzaam is ontwricht, staat de geloofsovertuiging van de vrouw niet in de weg aan het uitspreken van de echtscheiding tussen partijen. Het hof ziet geen aanleiding om een scheiding van tafel en bed uit te spreken, nu de man zich daar tegen heeft verzet en gesteld noch gebleken is dat een verzoening tussen partijen tot de mogelijkheden behoort of dat sprake zou zijn van een andere omstandigheid, anders dan reeds besproken, die daartoe aanleiding zou geven. Het hof bekrachtigt de beschikking waarvan beroep.

Datum uitspraak:

Zaaknummer:

RECHTSPRAAK

A.K en L./Kroatië

Kwetsbare ouders hebben recht op verhoogde procesbescherming in ontheffings- en adoptieprocedures

Het zoontje van klaagster werd geplaatst bij pleegouders toen hij negen dagen oud was. Klaagster stemde met de plaatsing in. Zij had geen werk en geen inkomsten, was afhankelijk van haar moeder, volgde een opleiding voor mensen met een licht verstandelijke beperking en woonde samen met haar moeder en haar geestelijk zieke broer in een bouwvallige woning zonder verwarming. Het bureau jeugdzorg verzocht – op een datum die klaagster niet bekend is – de kinderrechter klaagster van het gezag te ontheffen. Klaagster werd niet op de hoogte van deze procedure gebracht. De kinderrechter kende het verzoek toe op grond van klaagsters verstandelijk handicap (spraakstoornis en beperkte woordenschat) en haar gebrek aan materiële middelen. Het kindje was toen 19 maanden oud. De beslissing van de kinderrechter werd aan klaagster toegestuurd. Ze wilde beroep instellen maar tegen de tijd dat de toevoeging was geregeld was de beroepstermijn al verlopen. De alsnog aangestelde advocaat verzoekt de kinderrechter klaagster in het gezag te herstellen. Klaagster verneemt dat haar zoon ter adoptie is geplaatst. Ze is niet op de hoogte van deze procedure gebracht en er niet bij betrokken. Volgens nationaal recht hoeft dat niet aangezien ze van het gezag is ontheven. De kinderrechter wijst het verzoek om herstel af, aangezien het adoptieverzoek al was toegekend.

Klaagster stelt in Straatsburg dat artikel 8 is geschonden. De regering voerde aan dat klaagster haar zoon niet in rechte kan vertegenwoordigen en dat alleen de adoptieve ouders daartoe bevoegd zijn. Ook zou het familie- en gezinsleven tussen klaagster en haar zoon zijn verbroken. Het EHRM oordeelt dat de biologische moeder (klaagster) bevoegd is om haar zoon te vertegenwoordigen in alle procedures en handelingen die tot de verbreking van hun relatie hebben geleid. Het Hof oordeelt dat familie- en gezinsleven ontstaat door de geboorte en niet door plaatsing bij pleegouders wordt verbroken. Klaagster bezocht haar zoon bij de pleegouders. Het Hof herhaalt zijn vaste regel: de ouder moet betrokken worden bij besluitvorming die tot verbreking van de ouder-kindrelatie voert. In het bijzonder moet de ouder in de gelegenheid worden gesteld zijn/haar mening aan de autoriteiten kenbaar te maken en moet de ouder over de informatie beschikken die nodig is om gebruik te kunnen

maken van eventuele rechtsmiddelen. In de Europese Adoptie Conventie, die door Kroatië ondertekend noch geratificeerd is, wordt niet de eis gesteld dat ouders die van het gezag ontheven zijn op de hoogte moeten worden gebracht van een adoptieverzoek. Deze eis wordt evenmin gesteld in de White Paper on principles concerning establishment and legal consequences of parenthood van de Raad van Europa van 15 januari 2002. In ongeveer de helft van de lidstaten wordt een dergelijke eis gesteld; in de andere helft niet. Het Hof oordeelt dat de ontheffingsprocedure en de adoptieprocedure in deze zaak in hun geheel moeten worden bekeken. Hoewel de ontheffingsprocedure voorziet in speciale bescherming van kwetsbare ouders, is klagster in de praktijk verstoken gebleven van een advocaat. Doordat ze in de ontheffingsprocedure niet was vertegenwoordigd, kon de adoptie doorgaan en was het verzoek om herstel in het gezag nutteloos. Het Hof oordeelt dat het in de onderhavige zaak noodzakelijk was dat de behandeling van het herstelverzoek voorafgaande aan de beslissing in de adoptieprocedure zou hebben plaatsgevonden. Door dit gebrek is klagster onvoldoende betrokken bij de besluitvorming en is artikel 8 EVRM geschonden.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 08-01-2013

Zaaknummer: 37956/11

RECHTSPRAAK

H./Finland

Transseksueel heeft geen recht op huwelijk met partner van hetzelfde geslacht

Klaagster is een van man tot vrouw geworden transseksueel. Ze onderging de nodige operaties en wijzigde haar voornaam. Vervolgens wilde ze haar GBA-registratie wijzigen waardoor zij in officiële documenten (paspoort, bsn) als vrouw zou worden vermeld. Dit was alleen mogelijk indien H. haar huwelijk met haar vrouwelijke partner (met wie ze een zoon heeft) om zou zetten in een geregistreerd partnerschap. Daartoe was de partner van H. niet bereid. In Straatsburg stelde H. dat artikel 8 en artikel 14 juncto 8 EVRM waren geschonden. H. en haar partner hadden op religieuze gronden bezwaar tegen een echtscheiding. Bovendien vonden ze dat een geregistreerd partnerschap niet gelijk te stellen is met een huwelijk, omdat zij door omzetting als lesbiennes zouden worden aangemerkt. Door de omzetting zou H. niet meer vader mogen zijn van haar zoon. Het EHRM vindt dit geen schending. Artikel 12 EVRM (het recht om te trouwen) is alleen van toepassing op een man en een vrouw. Dat sommige landen het huwelijk voor partners van gelijk geslacht hebben opengesteld doet daar niet aan af. De weigering om het verworven geslacht van klaagster in officiële documenten te verwerken is volgens het EHRM een inmenging in klaagsters privé leven. Het EHRM overweegt dat klaagsters recht op respect voor haar privéleven – dat in de concrete situatie het recht op erkenning van haar verworven geslacht bevat – afgewogen dient te worden tegen het belang van de staat bij het in stand houden van het huwelijk als instituut. Indien klaagster haar zin zou krijgen, zouden klaagster en haar partner een huwelijk van personen van gelijk geslacht hebben, hetgeen niet toegestaan is in Finland. Op de staat rust geen verplichting om het huwelijk tussen personen van gelijk geslacht te erkennen, oordeelt het EHRM. Het EHRM onderkent klaagsters ongemak dat veroorzaakt wordt door de discrepantie tussen haar ware geslacht en het geslacht zoals dat in officiële documenten is weergegeven. Het EHRM vindt het echter niet onredelijk dat ze dit probleem oplost door met medewerking van haar partner hun huwelijk in een geregistreerd partnerschap om te zetten. Als de partner hieraan niet wil meewerken heeft H. de optie zich van haar partner te laten scheiden. Artikel 8 is daarom niet geschonden. Er is evenmin een schending van artikel 14 juncto 8. Het EHRM overweegt dat de situatie van H. niet vergelijkbaar is met situaties van anderen. Bovendien stuit de

discriminatie-klacht op het bezwaar dat het EHRM vindt dat de staat niet verplicht kan worden om een huwelijk tussen partners van gelijk geslacht te erkennen.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 13-11-2012

Zaaknummer: 37359/09

RECHTSPRAAK

I.G., M.K. en R.H./Slowakije

Ontvankelijkverklaring klachten Roma-vrouwen over onvrijwillige sterilisatie

Klaagsters zijn drie Roma-vrouwen die, zonder dat zij daar toestemming toe hadden gegeven, gesteriliseerd waren. Zij stellen dat hun etnische afkomst een rol gespeeld heeft in de besluitvorming die tot sterilisatie heeft geleid. Zij klagen ook dat het onderzoek naar hun omstandigheden gebrekkig en eerlijk noch effectief was. I.G. werd gesteriliseerd tegelijkertijd met de geboorte van haar tweede kind, dat net als haar eerste kind, door keizersnede werd geboren. I.G. was toen zestien jaar oud. Haar was niets verteld van de sterilisatie. Deze ontdekte ze pas later. Ook pas later ontdekte ze dat haar handtekening voor de sterilisatie door een list was verkregen. I.G. klaagt erover dat haar ouders geen toestemming was gevraagd voor de sterilisatie. I.G. is bang dat haar partner haar zal verlaten omdat ze geen kinderen kan baren. De zaak van M.K. is vergelijkbaar. R.H. werd gesteriliseerd tijdens de geboorte door middel van een keizersnede van haar vierde en vijfde kind, een tweeling. Onder de invloed van medicatie die haar voorafgaande aan de operatie was toegediend had ze getekend, maar ze begreep niet waarvoor. M.K. en R.H. hadden ook medische klachten ten gevolge van de operatie. De praktijk van onvrijwillige sterilisatie werd onderzocht maar de commissie die het onderzoek deed concludeerde dat alles volgens de regels was verlopen. Strafrechtelijke vervolging mislukte. Klaagsters wendden zich tot het Slowaakse Constitutionele Hof, maar dit heeft niet geleid tot een effectief rechtsmiddel op basis van het strafrecht. Klaagsters stelden in Straatsburg dat de artikelen 3, 8, 12 en 13 EVRM geschonden waren. Het feit dat klaagsters schadevergoedingsacties nog steeds aanhangig zijn belet niet dat klaagsters ontvankelijk zijn in Straatsburg. Het EHRM acht de klacht dat artikel 3 EVRM is geschonden ontvankelijk. Klaagsters waren kwetsbaar en de sterilisaties waren vernederend en in strijd met nationaal recht en internationaal erkende standaarden. Voor het bestaan van een praktijk van sterilisatie van Roma vrouwen bestond hard bewijs. En het Slowaaks onderzoek naar de praktijk heeft niet geleid tot een effectief rechtsmiddel. Ook de klacht over scheiding van artikel 8 EVRM is ontvankelijk. De sterilisaties waren niet nodig om levens te redden. De toestemming van de vrouwen werd in strijd met de nationale wetgeving niet verkregen. Er bestonden ook geen protocollen voor het verkrijgen van toestemming in de onderhavige situatie. Ook de klachten

op grond van artikel 12 EVRM (recht om een familie te stichten), 13 EVRM (recht op een effectief rechtsmiddel) en 14 EVRM (discriminatie) zijn ontvankelijk.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 13-11-2012

Zaaknummer: 15966/04

RECHTSPRAAK

Knecht/Roemenië

Vrouw die bevruchte eitjes ter bewaring afgeeft mag kliniek niet zelf kiezen

Klaagster, die een vruchtbaarheidsprobleem had met medisch oorzaak, onderging ivf aan de S. kliniek. Door middel van ivf-behandeling is ze zwanger geraakt en kreeg ze een eerste kind. Na de behandeling resteerden 16 bevruchte eitjes. Klaagster en de S. kliniek spraken af dat de eicellen op een later moment beschikbaar zouden zijn als klaagster aan een tweede kind toe was. Even later is de S. kliniek onderzocht door het OM en is al het aanwezige genetische materiaal, waaronder klaagsters eitjes, in beslag genomen. De Roemeense autoriteiten willen de eitjes vernietigen omdat zij niet willen instaan voor de omstandigheden waaronder de eitjes bewaard werden. De eitjes zijn mogelijk beschadigd. De S. kliniek was namelijk niet geregistreerd als ivf-kliniek en was op het tijdstip waarop klaagster haar behandeling onderging daartoe dus niet bevoegd. Het OM droeg de eitjes over aan het Nationaal Forensisch Instituut. Met enige tegenwerking en vertraging droeg dit Instituut de eitjes over aan een geregistreerde kliniek (kliniek P.). Klaagster geeft aan geen vertrouwen te hebben in kliniek P. Klaagster (inmiddels 45 jaar) wendt zich tot het EHRM en verzoekt de Straatsburgse rechter de Roemeense autoriteiten te bevelen haar de beschikking te geven over haar eitjes. Daarop verbood de President van de kamer de Roemeense autoriteiten klaagsters eitjes te vernietigen en beval deze op een veilige plaats te bewaren. Aan de zaak werd voorrang toegekend (EHRM-Rule 41). In Straatsburg stelt klaagster dat artikel 8 EVRM is geschonden omdat de Staat niet bereid is haar eitjes aan een kliniek van haar keuze over te dragen. Het EHRM oordeelt dat er sprake is van een inmenging in klaagsters privé leven. Het Hof oordeelt dat het niet zijn taak is om te bepalen hoe een staat de bijzondere vormen van voorplanting dient te regelen en organiseren. Daarom geldt in dit geval een brede beoordelingsmarge. Uit niets blijkt dat de inbeslagneming door het OM van het genetisch materiaal dat aanwezig was in de S. kliniek willekeurig was of onredelijk. Bovendien hebben de Roemeense autoriteiten, weliswaar met vertraging, de eitjes laten overbrengen naar een bevoegde ivf-kliniek. Dat klaagster verklaart geen vertrouwen in deze kliniek te hebben heeft niet tot gevolg dat haar door artikel 8 EVRM beschermde rechten zijn geschonden.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 02-10-2012

Zaaknummer: 10048/10

RECHTSPRAAK

Bewindvoering, De rechter is degene die toezicht houdt op het bewind alsmede op het functioneren van de bewindvoerder. De rechter onthoudt de goedkeuring aan de rekening en verantwoording

In deze zaak heeft de rechtbank de goedkeuring aan de rekening en verantwoording over het door de bewindvoerder gevoerde bewind over het vermogen van de rechthebbende (op onderdelen) onthouden. De rechtbank heeft de bewindvoerder veroordeeld tot terugbetaling aan de rechthebbende van een bedrag van € 2700,64. De bewindvoerder is van deze beslissing in hoger beroep gekomen. De bewindvoerder is van mening dat, in het kader van artikel 1:445 lid 1 BW, alleen de rechthebbende, en niet de rechtbank, goedkeuring kan onthouden aan de rekening en verantwoording. Het hof stelt hieromtrent dat het de rechter is, die in individuele gevallen toezicht houdt op het bewind alsmede op het functioneren van de bewindvoerder. In dit kader kan de rechter goedkeuring (op onderdelen) onthouden aan de rekening en verantwoording die ingevolge artikel 1:445 lid 1 BW ten overstaan van hem wordt afgelegd. Dit geldt ook indien de rechthebbende geacht moet worden (volledige) goedkeuring te hebben verleend aan de rekening en verantwoording. De beslissing van de rechtbank de goedkeuring op onderdelen aan de rekening en verantwoording te onthouden, impliceert niet de aansprakelijkheid van de bewindvoerder jegens de rechthebbende. De rechtbank heeft beslist over de hoogte van de bedoelde beloning en de ten laste van de rechthebbende gebrachte kosten en vervolgens aan de bewindvoerder de verplichting opgelegd hetgeen te veel bij de rechthebbende in rekening is gebracht, terug te betalen. Volgens het hof is de rechtbank hiermee binnen de kaders van de haar toegemeten bevoegdheden en met name haar toezichthoudende taak gebleven. De rechtbank heeft zich derhalve mogen uitspreken over de aansprakelijkheid van de bewindvoerder jegens de rechthebbende als bedoeld in artikel 1:444 BW en over de schade die de rechthebbende in dat verband zou hebben geleden. Voor wat betreft de gemaakte kosten van de Smart FMS-applicatie oordeelt het hof dat het sluiten van de overeenkomsten met betrekking tot de software voor de Smart FMS-applicatie buiten de grenzen van een normale exploitatie van de onder bewind gestelde goederen en daarmee buiten het in artikel 1:438 lid 1 BW bedoelde bewind valt. Naar het oordeel van het hof kan hier niet worden gesproken van een 'gewone beheersdaad' die de bewindvoerder ingevolge artikel 1:441 lid 2, aanhef en onder a, BW, zonder toestemming van de

rechthebbende mag verrichten. Anders dan de bewindvoerder stelt, kan uit het gegeven dat de rechthebbende gebruik heeft gemaakt van de Smart FMS-applicatie geen toestemming worden afgeleid. Het hof sluit aan bij de beschikking van de Hoge Raad van 28 september 2012 LJN BX7462. Het bewind strekt ertoe kwetsbare meerderjarigen te beschermen. Uit het enkele gegeven dat sprake is van een onderbewindstelling vloeit bedoelde kwetsbaarheid reeds voort. De bewindvoerder dient het bedrag dat hij ten behoeve van de Smart FMS- applicatie, heeft betaald aan de rechthebbende terug te betalen. De bewindvoerder voert voorts aan dat de rechtbank ten onrechte de goedkeuring heeft onthouden aan de betalingen aan een aan de bewindvoerder gelieerd advocatenkantoor. Ten aanzien daarvan overweegt het hof dat de rechtbank, nu is geconstateerd dat er verhoudingsgewijs in de door de bewindvoerder uitgevoerde bewindzaken onevenredig veel betalingen worden verricht aan een aan de bewindvoerder gelieerd advocatenkantoor, gerechtigd is en zelfs gehouden is ter zake verscherpt toezicht te houden. Dat de rechtbank daarbij de eis heeft gesteld van voorafgaande machtiging is volgens het hof in dat kader zonder meer begrijpelijk. Naar het oordeel van het hof komt de rechtbank, in de gegeven situatie, ongeacht de eventuele toestemming van de rechthebbende tot het maken van advocaatkosten, de bevoegdheid toe om de noodzaak van het maken van deze advocaatkosten en de gegrondheid van de in rekening gebrachte bedragen te toetsen en daaraan consequenties te verbinden. Niet is gebleken dat inschakeling van een advocaat in dezen noodzakelijk was en dat geen gebruik had kunnen worden gemaakt van kosteloze schuldhulpverlening. Het maken van advocaatkosten was derhalve niet gerechtvaardigd. De bewindvoerder droeg hiervoor als bewindvoerder verantwoordelijkheid en dient de betaalde kosten aan het aan hem gelieerde advocatenkantoor aan de rechthebbende terug te betalen, aldus het hof. Voor het overige is het hof het nog met de beslissing van de rechtbank eens dat de bewindvoerder de teveel geïnde bewindvoerdersbeloning terug dient te betalen. Het hof bekrachtigt de bestreden beschikking.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 13-12-2012

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2012:BY6118

Zaaknummer:

Wetsartikelen: 1: 438 BW 1: 441 BW 1:455 BW;

RECHTSPRAAK

Verknochtheid schadevergoeding na auto-ongeluk

Partijen zijn in 1993 in gemeenschap van goederen gehuwd. In 2005 heeft de man bij een auto-ongeluk een dwarslaesie opgelopen. Sindsdien verblijft hij in een verpleegtehuis. In 2009 is in een vaststellingsovereenkomst een schadevergoeding vastgesteld van € 156.000. Gedurende het huwelijk heeft de vrouw in verband met de opvang van de man in het verpleegtehuis AWBZ- en CAK-bijdragen voldaan ad € 9.045,53. Het huwelijk is in 2012 door echtscheiding ontbonden.

In verband met de verdeling van de gemeenschap zijn twee geschilpunten gerezen: (i) Dient de door de man ontvangen schadevergoeding in de verdeling te worden betrokken of valt deze vergoeding als een aan de man verknocht goed buiten de verdeling? (ii) Dienen de door de vrouw voldane bijdragen als betrekking hebbende op een aan de man verknochte schuld door de man aan de vrouw te worden vergoed? De rechtbank heeft geoordeeld dat de door de man ontvangen schadevergoeding geheel verknocht is aan de man en buiten de verdeling van de huwelijksgoederengemeenschap valt. Ten aanzien van de door de vrouw voldane bijdragen heeft de rechtbank beslist dat deze, evenals de schadevergoeding, nauw zijn verbonden met hetgeen de man is overkomen, zodat de man een bedrag van € 9.045,53 aan de vrouw verschuldigd is.

Het hof heeft geoordeeld dat de door de man ontvangen schadevergoeding in de gemeenschap is gevallen. Daartoe heeft het hof overwogen dat gelden, ongeacht of de betaling daarvan ziet op materiële dan wel immateriële schadevergoeding, niet voldoen aan het voor verknochtheid geldende criterium dat de aard van het desbetreffende goed, zoals deze aard mede door de maatschappelijke opvattingen wordt bepaald, meebrengt dat het goed op bijzondere wijze aan een echtgenoot is verknocht en dat die verknochtheid zich ertegen verzet dat het goed in de gemeenschap valt, een en ander als bedoeld in art. 1:94 lid 3 BW. Met betrekking tot de door de vrouw voldane bijdragen heeft het hof geoordeeld dat de man geen belang heeft bij zijn hierop betrekking hebbende grief, nu sprake is van betalingen die hebben plaatsgevonden voor de peildatum die geldt voor de verdeling van de gemeenschap. Deze betalingen betreffen derhalve niet te verdelen bestanddelen van de (ontbonden) gemeenschap. In cassatie wordt betoogd dat het hof onjuist heeft geoordeeld dat de door de man ontvangen schadevergoeding

in de huwelijksgoederengemeenschap is gevallen. De Hoge Raad volgt dit betoog en overweegt het volgende. Art. 1:94 lid 3 BW bepaalt dat goederen en schulden die aan een der echtgenoten op enigerlei bijzondere wijze verknocht zijn, slechts in de gemeenschap vallen voor zover die verknochtheid zich hiertegen niet verzet. De vragen of een goed dan wel een schuld, wegens het hoogstpersoonlijke karakter daarvan, in afwijking van de hoofdregel van art. 1:94 lid 2 BW aan een der echtgenoten is verknocht en, zo ja, in hoeverre die verknochtheid zich ertegen verzet dat het goed respectievelijk de schuld in de gemeenschap valt - een en ander als bedoeld in art. 1:94 lid 3 BW - kunnen niet in hun algemeenheid worden beantwoord. De beantwoording is afhankelijk van de omstandigheden van het geval, waaronder met name de aard van dat goed respectievelijk die schuld, zoals deze mede door de maatschappelijke opvattingen wordt bepaald (vgl. HR 15 februari 2008, LJN BCo377, en HR 30 maart 2012, LJN BV1749). Indien een der echtgenoten vergoeding ontvangt van schade die deze echtgenoot heeft geleden als gevolg van een ongeval, is niet reeds sprake van verknochtheid in de zin van art. 1:94 lid 3 BW indien die vergoeding naar haar aard uitsluitend is afgestemd op de aan de persoon van die echtgenoot verbonden nadelige gevolgen van het ongeval. Omdat ook dan de omstandigheden van het geval in aanmerking dienen te worden genomen, zal de echtgenoot die zich op art. 1:94 lid 3 BW beroept, ten minste (tevens) moeten stellen op welke schade(n) van de bij het ongeval betrokken echtgenoot de vergoeding betrekking heeft, opdat de rechter kan vaststellen of, en zo ja in hoeverre, die vragen ten aanzien van een of meer componenten van de vergoeding bevestigend moeten worden beantwoord. Zo is bijvoorbeeld van belang of de vergoeding betrekking heeft op schade die de betrokken echtgenoot als gevolg van het ongeval na ontbinding van de gemeenschap in de toekomst zal lijden, zoals toekomstige inkomensschade wegens door het ongeval blijvend verloren arbeidsvermogen (HR 3 november 2006, LJN AX7805). Hieruit volgt dat het hof blijk heeft gegeven van een onjuiste rechtsopvatting door te oordelen dat gelden, ongeacht of de betaling daarvan ziet op materiële dan wel immateriële schadevergoeding, niet voldoen aan het voor de toepassing van art. 1:94 lid 3 BW te hanteren criterium. De Hoge Raad vernietigt de beslissing van het hof.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 07-12-2012

ECLI: ECLI:NL:HR:2012:BY0957

Zaaknummer: 12/00522

Wetsartikelen: 1:94 BW

RECHTSPRAAK

Geen benoeming bijzonder curator met als doel in het algemeen de belangen van het kind te beschermen

In 2002 is in Thailand een kind geboren. In de periode 2006 – 2007 verbleef het kind in Nederland en zij is toen onder toezicht gesteld en uit huis geplaatst. Na een verblijf in Thailand is het kind in oktober 2008 met haar ouders naar Nederland teruggekeerd waar zij opnieuw onder toezicht is gesteld en uit huis geplaatst. Deze maatregelen zijn nadien diverse malen verlengd. BJZ heeft in november 2010 een aanwijzing gegeven die ertoe strekte dat de omgang tussen het kind en de ouders aanzienlijk werd beperkt. De ouders hebben zich tegen deze aanwijzing verzet. In april 2011 heeft BJZ de hiervoor vermelde aanwijzing ingetrokken en in een nadere aanwijzing bepaald dat in het geheel geen omgang meer zou plaatsvinden. De ouders hebben zich ook tegen deze aanwijzing verzet. In januari 2011 heeft de Raad een verzoek ingediend tot ontheffing van de ouders uit het ouderlijk gezag. De ouders hebben zich ook tegen dit verzoek verzet. De verblijfsvergunning van de moeder is bij besluit van 13 april 2011 van de IND ingetrokken op de grond dat zij niet langer voldoet aan de voorwaarde waaronder deze vergunning is verleend namelijk dat tussen de moeder en het kind een zodanig contact bestaat dat sprake is van een gezinsleven. Het onderhavige geding betreft het verzoek van de ouders tot benoeming van een bijzonder curator op de voet van art. 1:250 BW. De rechtbank heeft dit verzoek afgewezen. Daartoe heeft zij overwogen dat er aanleiding is voor de benoeming van een bijzonder curator indien sprake is van een belangenconflict tussen de ouders en het kind. Van een concreet belangenconflict tussen de ouders en het kind is volgens de rechtbank echter geen sprake gebleken. Het hof heeft de beschikking van de rechtbank bekrachtigd. Volgens het hof is er geen aanleiding tot een zodanig ruime uitleg van art. 1:250 BW dat in elke zaak betreffende een ondertoezichtstelling of uithuisplaatsing waarin sprake is van een tegengestelde visie van de ouders en de Raad of BJZ, op daartoe strekkend verzoek een bijzonder curator zou moeten worden aangesteld.

In cassatie wordt betoogd dat in de specifieke omstandigheden van het onderhavige geval, waarin een optimale bescherming van de belangen van het kind geboden is, aanleiding is tot de benoeming van een bijzonder curator ook zonder dat sprake is van een concreet belangenconflict tussen de ouders en het kind. Het middel wijst erop dat de moeder door de

laatste aanwijzing van BJZ haar verblijfstitel verliest en naar Thailand zal worden uitgezet, waardoor de omgang en het contact met het kind ook in de toekomst zijn uitgesloten dan wel drastisch worden beperkt. Dit komt een optimale ontwikkeling van het kind niet ten goede, vooral gegeven het feit dat de band tussen het kind en de moeder goed is en het kind aan haar moeder is gehecht. Het bestendigen van deze relatie is dan ook van wezenlijk belang voor het welzijn en de ontwikkeling van het kind.

De Hoge Raad overweegt als volgt. Volgens art. 1:250 BW kan de rechter overgaan tot benoeming van een bijzonder curator indien hij dit in het belang van het kind noodzakelijk acht vanwege strijdigheid tussen de belangen van het kind en die van de met het gezag belaste ouders of voogden. Daaronder valt blijkens de wetsgeschiedenis ook het geval dat sprake is van een wezenlijk conflict tussen de ouders of voogden en het kind met betrekking tot diens verzorging en opvoeding (HR 4 februari 2005, LJN AR4850). Bij de beantwoording van de vraag of een dergelijke benoeming is aangewezen, zal het belang van het kind de eerste overweging voor de rechter moeten vormen. De benoeming van een bijzonder curator dient echter niet plaats te vinden met als doel in het algemeen de belangen van het kind te beschermen. Voorts verdient opmerking dat de rechter bij beantwoording van de vraag of de benoeming van een bijzonder curator nodig is, een grote mate van beoordelingsvrijheid heeft. Het hof heeft in dit geval zonder schending van enige rechtsregel benoeming van een bijzonder curator achterwege kunnen laten. Kennelijk en niet onbegrijpelijk was het hof van oordeel dat de door de ouders gestelde omstandigheden niet tot de benoeming van een bijzondere curator noopten. Het middel faalt derhalve. De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 23-11-2012

ECLI: ECLI:NL:HR:2012:BY3968

Zaaknummer: 12/02078

Wetsartikelen: 1:250 BW

RECHTSPRAAK

Voldoende zwaarwichtig belang bij voornaamswijziging

De man verzoekt de rechtbank om zijn voornamen te wijzigen in de door hem gewenste voornaam.

De rechtbank stelt voorop dat de rechter de voornamen van een persoon op diens verzoek kan wijzigen, indien daarvoor een voldoende zwaarwichtig belang bestaat (artikel 1:4 lid 4 BW). Voor de beantwoording van de vraag, of sprake is van een zwaarwichtig belang, sluit de rechtbank aan bij de jurisprudentie van het EHRM. Omdat voornamen een middel zijn om personen binnen hun familie en in het maatschappelijk verkeer te identificeren, vallen zij onder het begrip privéleven en familie- of gezinsleven, zoals bedoeld in artikel 8 EVRM. Het door artikel 8 EVRM beschermde belang brengt mee dat inmenging van enig openbaar gezag in beginsel niet is toegestaan. Niet iedere regulering houdt evenwel ook een inmenging in. Steeds moet worden onderzocht of sprake is van een evenwichtige belangenafweging ('fair balance') tussen enerzijds de belangen van het individu en anderzijds de belangen van de staat, waarbij niet uit het oog mag worden verloren dat de staat een zekere mate van beoordelingsvrijheid toekomt. Of de weigering om het gebruik van een bepaalde voornaam toe te staan, een ongerechtvaardigde inmenging oplevert, hangt af van de mate van ongemak of overlast ('the degree of inconvenience') die de betrokkene hiervan ondervindt. Daarbij dienen alle feiten en omstandigheden te worden meegewogen, waaronder de vraag of het voor de betrokkene feitelijk toch mogelijk is de gewenste voornaam te voeren.

De man stelt dat het gebruik van zijn voornamen in het maatschappelijk verkeer, hem voortdurend herinnert aan het hem - door zijn ouders - opgedrongen katholieke geloof, waarvan de man tot op heden veel ongemak ondervindt. De Rooms-katholieke kerk heeft zelfs een zodanig negatieve rol gespeeld in het leven van de man, dat hij zich vanwege trauma gerelateerde klachten, met chronische depressies en suïcidaliteit, onder behandeling heeft moeten stellen bij Riagg. Onder de gegeven omstandigheden komt de rechtbank tot de conclusie dat de man een voldoende zwaarwichtig belang heeft bij de door hem verzochte wijziging van zijn voornamen. Nu de door de man gewenste voornaam niet ongepast is en evenmin overeenstemt met een bestaande geslachtsnaam, wijst de rechtbank het verzoek van de man toe.

Datum uitspraak:

Zaaknummer:

RECHTSPRAAK

Schulden die voortvloeien uit een strafrechtelijke (ontnemingsvordering) en een civielrechtelijke veroordeling dienen niet te worden aangemerkt als verknochte schulden.

In geschil is in casu de verdeling van de ontbonden huwelijksgemeenschap en met name de vorderingen die samenhangen met de strafrechtelijke veroordeling van de man. Volgens de vrouw dienen deze als verknochte schulden van de man te worden beschouwd en dienen deze vorderingen buiten de verdeling van de huwelijksgoederengemeenschap te blijven. De vrouw stelt dat de schulden die voortvloeien uit de strafrechtelijke veroordeling van de man aan hem verknochte schulden zijn en subsidiair, dat de gemeenschap is benadeeld op grond van artikel 1:164 BW en dat de man de schade dient te vergoeden aan de gemeenschap bestaande uit de vorderingen die gerelateerd zijn aan de strafrechtelijke veroordeling van de man. Het hof stelt dat op grond van artikel 1:94 lid 2 BW de gemeenschap wat haar lasten betreft alle schulden van ieder der echtgenoten omvat. Schulden die aan een echtgenoot op enigerlei bijzondere wijze verknocht zijn, vallen slechts in de gemeenschap voor zover die verknochtheid zich hiertegen niet verzet. Of de schuld op een bijzondere wijze aan een der echtgenoten verknocht is, hangt af van de aard van de schuld, zoals deze aard mede door de maatschappelijke opvattingen wordt bepaald. Het hof is van oordeel dat de schulden die voortvloeien uit de strafrechtelijke (ontnemingsvordering) en de civielrechtelijke (Eneco) veroordeling van de man, alsmede die vanwege onterecht ontvangen sociale uitkeringen niet dienen te worden aangemerkt als verknochte schulden. Het hof verwijst in deze naar HR 15 mei 1992, NJ 1993, 486.

Het hof heeft bij het bepalen van de aard van die schulden, mede aan de hand van de maatschappelijke opvattingen, in aanmerking genomen dat voldoende aannemelijk is geworden dat partijen een hennepkwekerij hebben gehad. De vrouw en de kinderen van partijen alsmede familieleden hebben bij de exploitatie van de hennepkwekerij geholpen en hiermee inkomsten verworven. Het betoog van de vrouw dat zij niet op de hoogte zou zijn van de hennepkwekerij van de man en daarmee ook niets wist van de schulden oordeelt het hof weinig geloofwaardig. Zelfs al zou de vrouw geen aandeel hebben gehad in de exploitatie zelf, moet het er voor worden gehouden dat de vrouw in ieder geval bekend was met het bestaan

van de hennepkwekerij en deze minst genomen heeft gedoogd. Het hof concludeert dat deze schulden tot de ontbonden huwelijksgemeenschap van partijen behoren en dat deze in de verdeling moeten worden betrokken, aldus dat ieder van partijen deze voor de helft zal dragen. Dat enkel de man strafrechtelijk is veroordeeld voor het bezit van de hennepkwekerij maakt dit niet anders, aldus het hof. De subsidiaire stelling van de vrouw dat de huwelijksgemeenschap is benadeeld in de zin van artikel 1:164 lid 1 BW door toedoen van de man faalt naar het oordeel van het hof evenzeer.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 16-05-2012

ECLI: ECLI:NL:GHSGR:2012:BY5017

Zaaknummer: 200.097.071.01